Sekretariát ministra vnitra

PŘÍSNĚ TAJNÉ

Výtisk jeden!
počet listů: 16

Z á z n a m
z 2. schůze kolegia ministra vnitra konané dne 8. 7. 1968

Účast: soudruzi Pavel, Padrůněk, Šalgovič, Majer, Rypel, Večeřa, Rybář, Hošek, Peřina

Projednávání bodu 2 se zúčastnil s. Milata
bodu 3 se zúčastnil s. Hrubý
bodu 5 se zúčastnil s. Štefek

Program: 1. Návrh na vyčlenění Státní bezpečnosti z aparátu MV

2. Kádrové návrhy

3. Návrh na statut a systemizaci rehabilitační komise MV

4. Jednací řád a složení kolegia MV a plán práce kolegia na II. pololetí 1968

5. Informace o likvidaci Ústřední publikační správy a návrh na zřízení konzultační služby pro ochranu utajovaných skutečností

Schůzi řídil s. Pavel

1. Návrh na vyčlenění Státní bezpečnosti z aparátu MV.

s. ŠAIGOVIČ:

K vyčlenění byl zpracován pouze nástin. Jde o rámcový návrh pro komise, které by měly začít pracovat. Komise by měly zpracovat podrobnější návrh s uvedením termínů splnění.

s. PADRŮNĚK:

Ve Státní bezpečnosti stále trvá dosavadní stav. Existuje bezvládí, věčná diskuse. Toto nelze nadále trpět. Minulý týden jsem měl poradu krajských náčelníků, kteří mě na tento stav upozorňovali. Ve Státní bezpečnosti nás čekají kádrové, organizační a obsahové změny. Očista plně leží na aparátu soudruha Hrubého. Očista prakticky ještě nezačala. Měla by se urychleně provést výměna náčelnických kádrů ve Státní bezpečnosti v celé šíři. Samotný materiál pro kolegium je přiložen. Návrh jsme zpracovali ve spolupráci se soudruhem Prchlíkem a Mlynářem. Tyto věci je třeba ještě propracovat.

Na součástech se na akčním plánu dělá. Jak to bude vypadat ve Státní bezpečnosti, to je otázka. S legislativním převedením Státní bezpečnosti se nic nedělá, Chodí jenom rezoluce z rozvědky.

Návrh, který předložil soudruh Šalgovič, není ničím jiným, než co bylo uloženo minulým kolegiem. Pokud se týká převedení lidí, mám za to, že soudruzi si chtějí vzít co se jim líbí a ostatní nám nechat. Celý návrh, tak jak je předložen, je nedostatečně promyšlen. Musíme mít jasno, co Státní bezpečnost přijme za obsah své práce. Jak máme například vyčlenit finanční prostředky, když nevíme, kolik lidí bude přecházet? Rovněž problémy budou se spojovací službou. V Materiálu se rovněž požadují vyčlenit prostředky. Finanční plán na příští rok je hotov a další vyčlenění se může provést až od roku 1970.

Převedení některých útvarů je sporné, např. šifrová služba, OPK. Je třeba urychleně ustavit vedení Státní bezpečnosti, propracovat akční plán a na základě toho dělat opatření. Doporučuji, aby o situace ve Státní bezpečnosti jsme mluvili v celé šíři.

s. HOŠEK:

Z materiálu není zřejmé, jaké usnesení má kolegium přijmout. Bude-li materiál přijat, zúží se pole působnosti komisí. V komisích by mělo být paritní zastoupení štábních součástí.

s. PEŘINA:

Souhlasím s tím, co říkají soudruzi přede mnou. Jde o pouhý rozpis usnesení z minulého kolegia. Materiál nesplnil základní úkol, a sice, že nebylo řešeno věcné převedení Státní bezpečnosti. Situace ve Státní bezpečnosti není dobrá. Tak například: Dnes jsem jednal se soudruhy z vyšetřovacích součástí. Na VB se soudruzi prohýbají pod tíhou úkolů. Vyšetřovací součásti Státní bezpečnosti nemají do dělat. Doporučuji, aby vyšetřovací aparát Státní bezpečnosti se dal k dispozici vyšetřovacímu aparátu Veřejné bezpečnosti. Doporučuji, aby soudruh Majer a Šalgovič se k těmto otázkám vrátili a učinili případné dohody.

K vyšetřovacímu aparátu. Soudruzi pracují na další koncepci vyšetřování. Počítají v tom, že by vyšetřovací aparát byl zcela nezávislý na operativních složkách. Aby to byl jednotný aparát pro Státní i Veřejnou bezpečnost, Aparát specializovaný. Tyto práce však nemají organizovaný charakter. Generální prokuratura velmi uspíšila práce. Prokuratura by si vzala prokurátorský dozor.

s. RYPEL:

Koncepce je značně nejasná. Nemohu se smířit s vyčleněním. Jak je zdůvodněno partijní opatření. Dokud se nepřesvědčím

na faktickém vymezení úkolů, do té doby nebudu moci se k tomu vyjádřit.pozitivně. Měli bychom říci soudruhům naše pochybnosti.

s. VEČEŘA:

K převedení Státní bezpečnosti bylo přijato usnesení, a to se musí plnit. Veřejná bezpečnost a ostatní složky se konzolidují. Kritizuje se dělat nové ministerstvo Státní bezpečnosti.

Chceme zachytit podpůrné hlasy z krajských konferencí. Jsem pro řešení, které navrhuje soudruh Padrůněk. Soudruh Šalgovič aby plnil usnesení kolegia předsednictva, dále se nemohl dostat, protože není důsledná analýza práce Státní bezpečnosti.

s. MAJER: ...

Bez ohledu na to, zda Státní bezpečnost bude samostatná nebo v resortu ministerstva vnitra, by mělo být naší povinností, abychom učinili opatření, aby Státní bezpečnost byla zregenerována a určit, co se od Státní bezpečnosti očekává. Převést především úseky, které s. Šalgovičovi podléhají. Do čela postavit lidi charakterově i kádrově dobré, abychom mohli započít pracovat. Materiál, který je předložen jako poslední bod, by mohl sloužit jako podklad k stanovení co je třeba ve Státní bezpečnosti dělat.

Soudruh Padrůněk aby vytvořil komisi ze zainteresovaných složek a tato komise předloží propracovaný návrh jakým způsobem delimitaci provést.

K vyšetřovacímu aparátu. Existuje velký nepoměr zatížení vyšetřovacích orgánů Státní a Veřejné bezpečnosti. Množství práce ve vyšetřovacím aparátu VB je tak velký, že početní stavy nestačí práci zvládnout.

s. PAVEL:

K s. Rypelovi. Vydělením Státní bezpečnosti jsme dostali velkou ránu.

Nyní musíme vytvořit s. Šalgovičovi podmínky. Pomoci mu při změnách ve vedení. Soudruh Šalgovič musí mít dobrý tým, aby mohl začít pracovat tak, jak říkal s. Padrůněk. Znamená to připravit návrh, jak by měla vypadat náplň práce, organizace, počty atd. Stanovit rovněž do detailů, které útvary zůstanou společné a které ne.

s. PADRŮNĚK:

Uznávám, že soudruha Šalgoviče jsme postavili před těžké úkoly. Parlament však tento zákon schválil. Přijali jsme usnesení, že vytvoříme delimitační komise. Návrh akčního programu pro Státní bezpečnost se nedělal.

s. ŠALGOVIČ:

Podrobně o situaci ve Státní bezpečnosti jsem nebyl informován. Do současné doby nebylo uděláno žádné kádrové opatření. Potřebuji urychleně nový tým lidí.

Materiál, který předkládá soudruh Padrůněk, je dobrý. Dává přehled, co by se ve Státní bezpečnosti mělo dělat. Nemám přehled o agenturních sítích. Za rozvědku nikdo neodpovídál.S VKR to bylo obdobné. Zprávy se podávaly soudruhovi Novotnému, ale dále už to nikdo nekontroloval. Bude nutné všechny odbory na II. správě přeorganizovat. Bude nutné pohovořit se soudruhy.

Předložený materiál je pouze nástin.

Proč dodnes nebyly udělány žádné kádrové změny?

s. PAVEL:

Rozhodnutí o vydělení Státní bezpečnosti bylo ranou do naší koncepce. Návrhy na změny ve Státní bezpečnosti měl provádět náměstek. Náměstkové nebyli schváleni. Soudruzi Houska a Beran hráli větší roli než já.

MATERIÁL BYL STAŽEN Z PROGRAMU

2. Kádrové návrhy.

s. PADRŮNĚK:

Do funkce náčelníka HS StB doporučuji ustanovit soudruha Bizíka.

s. ŠALGOVIČ:

Přišel jsem do Státní bezpečnosti jako nový člověk a soudruh Bizík je rovněž nový.

s. MAJER:

Když chceme pomoci soudruhovi Šalgovičovi, tak mu musíme dát člověka, který zná problém. Přikláním se pro soudruha Rybáře nebo Hrubého.

s. HOŠEK:

Soudruh Rybář je dobrý organizátor. Změna ve funkci soudruha Hrubého by však byla nemilá. Bude potom zase problém v obsazení funkce po s. Hrubém. S. Hrubý měl vytvořeny dobré kontakty.

s. PAVEL:

Budeme napadáni pro pomalou očistu Sboru. Soudruha Hrubého bych rád dal s. Šalgovičovi, aby mu pomáhal.

s. RYBÁŘ:

Záměna s. Hrubého by šla. Ve Státní bezpečnosti by udělal velký kus práce.

s. PADRŮNĚK:

Ve Státní bezpečnosti s. Hrubý dlouho nedělal, Musel by se zapracovávat jako kdokoliv jiný.

s. MAJER:

Doporučuji zaměnit s. Hrubého za s. Černého se sekretariátu ministra.

s. PAVEL:

Doporučuji navrhnout do funkce náčelníka Státní bezpečnosti soudruha Bizíka. S. Bizík byl navrhován pro funkci náměstka ministra pro Státní bezpečnost. Soudruh Padrůněk projedná tuto věc se s. Prchlíkem.

s. PADRŮNĚK:

Vybírali jsme dlouho typ pro funkci náčelníka Státní bezpečnosti. Probírali jsme desítky návrhů. Nenašli jsme ve Státní bezpečnosti člověka, který by byl vhodný.

s. MAJER:

Soudruh Kudrna z Ústí je rovněž schopný. Počítá se s ním za soudruha Cvrčka.

s. HOŠEK:

Jak znám s. Hrubého, jistě by tuto funkci odmítl.

s. ŠALGOVIČ:

Hovořil jsem se s. Hrubým a on souhlasil.

s. PADRŮNĚK:

Jestliže soudruh Bizík souhlasil s funkcí náměstka, jistě bude souhlasit prò funkci velitele Státní bezpečnosti. Jestliže si však soudruzi myslí, že s. Hrubý bude nepostradatelný, uděláme ústupek. Doporučuji tedy, aby byly voleny dvě alternativy: s. Bizík a Hrubý. Po návratu s. Bizíka s ním tuto otázku projednat. Jestliže odmítne, podat návrh na soudruha Hrubého. Soudruh Pavel by tuto věc projednal se soudruhem Prchlíkem.

Jako zástupci náčelníka II. správy HS StB se doporučují soudruzi: Formánek a Jankrle. Se soudruhy se jednalo a oba by funkci přijali.

s. MAJER:

V Č. Budějovicích je schopný s. Prskavec.

s. PADRŮNĚK:

Toto není vhodný typ pro navrhovanou funkci.

s. RYBÁŘ:

Když bude ustanoven do funkce s. Bizík a Jankrle, bude mít s. Šalgovič hodně problémů.

s. PADRŮNĚK:

Soudruh Šalgovič potřebuje člověka, který umí organizovat štábní práce. Tím s. Jankrle je.

s. PAVEL:

Pokud není možno jmenovat náčelníky správ Stb, pověřit funkcí zástupce.

s. PADRŮNĚK:

Bude třeba urychleně provést výměnu s. Stavinohy a Pitry.

s. ŠALGOVIČ:

Souhlasím s provedením výměny s. Stavinohy a Pitry. MNO má názor, že s. Stavinoha je čestný člověk.

s. RYBÁŘ:

Souhlasím se všemi kádrovými opatřeními. Uděláme opatření zahájit stranická šetření. Půjdeme do organizací s tím, aby nikdo, kdo se podílel na nezákonostech v padesátých letech, nebyl ve vedoucí funkci. Bylo by třeba uplatňovat velmi důsledně politiku v tom, aby to nebylo řešení jenom v "kádrovém pytli". Kdo porušil vědomě zákony, aby nebyl ve Státní bezpečnosti.

U některých soudruhů jsme chtěli upozornit na některé nedostatečné zhodnocení.

Např. u s. Berana je potřeba říci, že nemá odborné znalosti, že se podílel na řadě deformací. Zdůvodnění jeho odchodu je velmi povrchní.

K s. Bokrovi. Celkově souhlasím. Je to jinak člověk poctivý, který by se mohl použít jinak. Soudruha Bokra dáváme pryč a s. Demjana, který ho řídil, dáváme do fubkce náčelníka IV. správy. Vzniknou potíže, protože má jít do funkce po s. Kavanovi.

Slabé zhodnocení je u s. Špeliny.

K hodnocení s. Krále. Bylo o něm známo, že je to nejméně schopný náčelník Státní bezpečnosti. Neudržel se v Ostravě a neukázal se na výši na inspekci. Je překvapením, že se má využít jeho odborných znalostí ve Státní bezpečnosti.

K s. Kavanovi. Mělo by se přesně říci, proč se odvolává.

K s. Šilhavému. Na soudruha nelze udělat pořádné hodnocení, protože hodnocen nikdy nebyl.

s. PAVEL:

V posudku by mělo být uvedeno, že s. Šilhavý jednal za zády ministra.

s. RYPEL:

Veřejnost čeká ne na krev, ale na důsledné řešení kádrových věcí ve Státní bezpečnosti. Jestliže odvoláme náčelníky a zařadíme je na nižší funkce, pak nám nikdo nebude věřit, že chceme Státní bezpečnost očistit.

V posledním usnesení pléna ÚV se říká, že lidé, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na nezákonnostech, musí být odvoláni.

Tito lidé by měli odejít z MV. Nejde o volání po krvi, ale o očistu Sboru. Je nutno těmto soudruhům najít místo v hospodářském aparátu. Doporučuji, aby soudruzi nebyli zařazováni do funkcí a byli propuštěni.

s. MAJER:

Rehabilitační zákon hovoří o tom, jak postupovat v případech jednotlivců, kteří se provnili. U soudruhů, kteří jsou zproštěni funkcí došetřit, jakou mírou se podíleli na nezákonnostech.

s. PADRŮNĚK:

Očista Sboru bude prováděna podle rehabilitačního zákona. Musíme docílit, aby na všech vedoucích funkcích pracovali lidé kvalifikovaní. Pokud se týká etiky, budeme vyžadovat, aby každý měl na zastávanou funkci dostatečnou kvalifikaci.

Bude správné, aby v těch případech, kde to s. Rybář doporučuje, byla hodnocení přepracována. Všechny důvody jsou opodstatněné.

K s. Rypelovi. Dnes, když člověka propustíme ze Sboru, uděláme z něj psance. Masíme postupovat podle rehabilitačního zákona.

Doporučuji, aby bylo uloženo s. Milatovi spolu s příslušnými náměstky, upravit charakteristiky, jak o tom hovořil s. Rybář.

s. MAJER:

Soudruh Thon - náčelník HS VB je nemocen. Celá tíže je na s. Gazdíkovi. Doporučuji, aby byla obsazena urychleně funkce zástupce náčelníka HS VB. Přicházelo by v úvahu řešení navrácení s. Rybáře a nebo pověřit funkcí s. Chalupu.

s. PADRŮNĚK:

Doporučuji, aby s. Majerovi bylo uloženo do 12. 7. předložit návrh na zástupce náčelníka HS VB.

s. PAVEL:

Rovněž doporučuji, aby do funkce náčelníka HS VB byl jmenován s. Rybář. Ve funkci tajemníka HV není plně využit. Jeho místo je na VB.

s. PADRŮNĚK:

Doporučuji, aby s. Pavel požádal předsednictvo HV o uvolnění s. Rybáře.

s. MAJER:

Soudruh Rybář má na HS VB autoritu. Bylo by škoda, abychom s. Rybáře měli ztratit. Na s. Gazdíka se valí hodně práce.

s. RYBÁŘ:

Můj odchod bude působit jako že si hledám místo.

s. VEČEŘA:

Obsazením funkce na HS VB by byla zvětšena autorita VB.

s. PAVEL:

Doporučuji, aby kolegium přijalo usnesení, že ministr vnitra předloží předsednictvu HV návrh na uvolnění s. Rybáře z funkce tajemníka pro funkci zástupce náčelníka HS VB.

s. MILATA:

Hlavní viníci, kteří se podíleli na nezákonnostech, jsou mimo resort. Tito příslušníci byli propuštěni v roce 1956. Vyšetřovatelé byli vesměs všichni propuštěni. V roce 1962 bylo zjiš těno další zkreslování zpráv, jednalo se o 200 příslušníků. Jsou však ještě případy, které nebyly dořešeny. Nyní se jedná asi o 12 lidí, kteří se měli podílet na nezákonnostech. Bude skutečně nutné dokončit šetření padesátých let.

s. HOŠEK:

Po skončení šetření zveřejnit ve vhodném okamžiku, kolik lidí bylo propuštěno, neuvádět však jejich jména.

s. RYPEL:

Po procesu s Horákovou bylo provedeno dalších 36 politických procesů. Do jaké míry je prováděno šetření v krajských orgánech.

s. RYBÁŘ:

V roce 1953 inspekce ministra prověřovala řadu případů. K obnovám procesů však nedošlo. V těchto případech doporučuji spolupráci se s. Šlechtou, který se v těchto případech vyzná. Ne však vždy vinou MV se to nedovedlo do konce.

s. MAJER:

V krajích se zřídily komise pro přešetřování těchto případů. Bylo tak uděláno z popudu dožádání soudů a veřejnosti. Většina věcí však byla soustředěna na státní soud v Praze a Bratislavě.

s. PAVEL:

V sobotu bude pro rozhlas natáčena beseda př o Státní bezpečnosti. S. Milata připraví úvodní slovo. Hlavní slovo bude mít s. Šalgovič. Je nutné se na to dobře připravit.

S O U H L A S

3. Návrh na statut a systemizací rehabilitační komise MV.

s. PADRŮŇĚK:

V úvodním slovu doporučuji, aby byla přijata první alternativa. Doporučuje doplnit bod b) využít stavu dopravních prostředků Stb.

Dále doplnit, že se ukládá centrální komisi podřídit si rehabilitační komisi na SNV.

s. PEŘINA:

Souhlasím se s. Padrůňkem. Komise by měla dvě funkce. Jednak výkonnou - prověřování případů a dále by měla mít možnost kterýkoliv případ stahnout na sebe a nebo případ, který není důležitý, delegovat na kraje nebo na s. Mejdra.

s. MAJER:

Zastával jsem stanovisko přijmout druhou alternativu. Bude muset dojít k uspořádání činnosti, aby nedocházelo k duplicitám.

s. HRUBÝ:

Komise bude mít svůj výkon na krajích. Větší početní

stavy v Banské Bystrici a Košicích vycházejí ze závažných případů, které tam byly.

Doporučuji, aby komise SNV byla začleněna jako 5. oddělení centrální komise a schválit systemizační stav 23 funkčních míst.

S O U H L A S

4. Jednací řád a složení kolegia MV a plán práce kolegia na II. pololetí 1968

s. MAJER:

Doporučuji externí členy rozšířit o s.

s. RYBÁŘ:

8. oddělení se značně podílelo na služební práci. Zvážit jeho účast.

s. ŠALGOVIČ:

Některé materiály nepočítají s federativním uspořádáním.

s. RYBÁŘ:

Zvážit, zda by neměl být členem zmocněnec pro Slovensko.

s. PEŘINA:

Připomínka soudruha Šalgoviče je správná. V Kolodějích však zatím nedošlo k žádnému závěru, abychom mohli dělat opatření.

s. RYPEL:

Doporučuji, aby dalším externím členem kolegia byl s. Tuček z vysoké školy ekonomické. Vhodný typ pro správní otázky.

s. RYBÁŘ:

Proč se nepočítá s některými soudruhy z praxe - krim. ústav. Mám dále výhrady k s. Lukešovi. V ministerstvu vnitra celou řadu deformací paragrafoval.

s. HOŠEK:

K jednotlivým projednávaným otázkám budou soudruzi zváni. Nemusí však být členy kolegia.

s. RYPEL:

Znám s. Lukeše jako čestného člověka. Doporučuji jej ponechat jako externího člena.

s. PADRŮNĚK:

Pokud se týká s. Lukeše. Ten odešel proto, že za jeho minulou prací otazníky byly.

S O U H L A S
==========

5. Informace o likvidaci Ústřední publikační správy a návrh na zřízení konzultační služby pro ochranu utajovaných skutečností.

==========

s. ŠTEFEK:

Úvodem dodává, že konzultační komise byla zřízena dočasně. Doporučuje, aby tento orgán byl při vládě.

s. ŠALGOVIČ:

Doporučuji, aby konzultační středisko bylo rovněž na Slovensku.

s. HOŠEK:

Dosud ÚPS nebyla MV vůbec řízena po stránce výkonu služby. Sekretáři konz. komise jsou reprezentovány na určitou dobu. Pokud se týká výkonu jejich funkce, řízení nikomu nepodléhá.

s. PADRŮNĚK:

Podle vládního usnesení byl zpracován seznam utajovaných skutečností a my jsme ho byli schopni předat redakcím. Soudruh Černík však učinil opatření, že komise posoudí tento návrh. Materiál byl tedy předložen do vlády.

Vláda uložila, aby byla zřízena konzultační služba. Doba ukáže, do jaké míry budou redakce tuto službu využívat.

Doporučuji, aby s. Kouřil informoval redakce o opatření předsednictva vlády.

S O U H L A S
==========

/c/
Činnahoor